

ZELENÁ KNIHA EVROPSKÉ KOMISE O POLITICE V OBLASTI FINANČNÍCH SLUŽEB NA LÉTA 2005-2010

Cíl a obsah materiálu:

Cílem Zelené knihy Evropské komise je návrh priorit politiky v oblasti finančních služeb po dokončení Akčního plánu finančních služeb, konkrétně na léta 2005-2010. Evropská komise si vytýčila na následujících pět let následující cíle:

- Konsolidovat proces k jednotnému, otevřenému, konkurenčnímu a hospodářsky efektivnímu finančnímu trhu v rámci Evropské unie a odstranit zbývající významné ekonomické překážky
- Podporovat takový trh, který umožní volný a co nejlevnější tok finančních služeb a kapitálu po celém území Evropské unie - při zachování přiměřené a účinné úrovně obezřetností kontroly, finanční stability a vysoké úrovně ochrany spotřebitelů
- Zavést, vynucovat a průběžně hodnotit stávající právní rámec, přísně dodržovat pravidla lepší regulace v případě budoucích iniciativ, zlepšit konvergenci orgánů dozoru a posílit evropský vliv na globální finanční trh

Tento dokument obsahuje předběžné názory Evropské komise a bere v úvahu názory mnoha zainteresovaných stran za poslední dva roky, včetně zpráv čtyř expertních skupin v oblasti bankovníctví, obchodování s cennými papíry, kolektivního investování a pojišťovnictví. Zpráva též obsahuje myšlenky zprávy o finanční integraci Výboru pro finanční služby a navrhované zprávy Hospodářského a měnového výboru Evropského parlamentu o současném stavu integrace finančních trhů Evropské unie.

Struktura dokumentu:

Dokument zahrnuje čtyři následující kapitoly:

1. Hlavní politická orientace
2. Lepší regulace, transpozice, vynucování a průběžné hodnocení
3. Konsolidace legislativy v oblasti finančních služeb na léta 2005-2010
4. Pravděpodobné a cílené nové iniciativy

Hlavní politická orientace

Za posledních šest let došlo v rámci Akčního plánu finančních služeb k velkému pokroku v integraci evropského finančního trhu. Evropská komise tento proces hodnotí kladně, nicméně proces integrace ještě neskončil a nastává nová fáze. Tato fáze by se měla zaměřit především na konsolidaci stávající právní úpravy s malým počtem nových legislativních návrhů, na zajištění účinné transpozice evropských právních aktů do národní legislativy a snahu o důslednější proces vynucování ze strany orgánů dozoru

a v neposlední řadě na průběžné hodnocení aplikace stávající legislativy v praxi a její dopad na evropský finanční sektor.

Sladění regulatorních přístupů jednotlivých členů Evropské unie je náročný proces a zahrnuje vysoké náklady jak pro národní dozorové orgány, tak pro účastníky trhu. Soustředění těchto problémů do velmi krátkého období může na jedné straně právem vyvolávat obavy, ale na druhé straně by nemělo překrýt širší budoucí hospodářské přínosy. Alternativní, tj. roztržitý model by vedl k vyšším nákladům kapitálu. Akční plán finančních služeb vytvořil právní rámec, který má umožnit emitentům, investorům a poskytovatelům finančních služeb obchodovat v rámci celé Evropské unie bez zbytečných právních překážek.

V současné době je průkazně větší stav integrace na úrovni „wholesale“, zatímco oblast „retail“ zůstává roztržitá s důrazem na sklon domácností k národním poskytovatelům produktů a služeb. Tyto překážky je nutné zhodnotit zejména z pohledu, zda opravdu představují významné ekonomické překážky pro volný tok kapitálu a finančních služeb.

Evropská komise dále považuje dobře fungující trh rizikového kapitálu za strategicky důležitý prvek podpory nových a inovujících firem, podnikatelského prostředí, zvýšení produktivity práce a udržitelného hospodářského růstu. V současné době je tento trh v Evropské unii méně efektivní ve srovnání se Spojenými státy americkými. Identifikace priorit v této oblasti je podle Evropské komise velmi důležitá.

Evropská komise navrhuje v následujících letech pečlivě zachovávat přístup tzv. „lepší regulace“, a to ve všech fázích procesu, od počáteční iniciativy až po hodnocení schváleného právního aktu. Tento postup je důležitý pro snížení administrativních nákladů finančním institucím a emitentům a dále pro zvýšení konkurenčního prostředí na evropském finančním trhu.

Evropská komise bude pokračovat ve vytváření názorové shody již v přípravné fázi procesu, bude úzce a transparentně spolupracovat s jednotlivými členskými státy Evropské unie, Evropským parlamentem, evropskými orgány dozoru třetí úrovně, Evropskou centrální bankou, účastníky trhu a ještě intenzivněji se spotřebitelskými institucemi.

V dalších letech bude důležité pokročit v diskusi o evropské konvergenci dozorových orgánů. Systém dozoru musí mít dostatečné nástroje k efektivnímu fungování evropského finančního trhu. Tento systém musí zajistit úplnou demokratickou odpovědnost jak členských států Evropské unie, tak Evropského parlamentu. V této souvislosti je důležité uvést v platnost Evropskou ústavu, která by zajistila ve střednědobém období kontinuitu a udržitelnost v současné době fungujícího Lamfalussyho procesu.

Evropská komise předpokládá v následujících 5 letech vzrůst synergií s jinými politikami, např. v oblasti soutěžního práva a ochrany spotřebitele. Evropská komise by přivítala aktivnější a efektivnější zapojení účastníků trhu do procesu identifikace porušování práva a monopolního chování ze strany firem.

Evropská komise dále považuje za důležité ostatní horizontální politiky - oblast správy a řízení společností, reformy obchodního práva, účetnictví a statutárního auditu – ačkoli nejsou předmětem tohoto materiálu. Politicky důležitými jsou též diskuse kolem správy a řízení, financování a politické odpovědnosti mezinárodních institucí určujících obecné standardy, např. Rada pro mezinárodní účetní standardy a posílení veřejného dohledu nad těmito institucemi.

Evropská unie má velkou strategickou příležitost ovlivnit regulační prvky na rodícím se globálním finančním trhu. Proto je pro Evropskou komisi důležité prohloubení evropsko-amerického regulačního dialogu, posílení spolupráce s Japonskem, Čínou a např. s Indií.

Otázka č.1: Souhlasíte s celkovými cíli Evropské komise na následujících pět let?

Otázka č.2: Souhlasíte s výše popsanou hlavní politickou orientací?

Lepší regulace, transpozice, vynucování a průběžné hodnocení

Podle Evropské komise závisí lepší hospodářské výsledky a tvorba blahobytu Evropské unie z velké části na schopnosti evropských institucí, orgánů dozoru a účastníků trhu zajistit, aby současné právní normy byly konzistentně aplikovány a vynucovány. Proto je nutné posílit a propojit mechanismy vynucování právních norem. V této oblasti považuje Evropská komise za prioritní následující:

- pokračování aplikace otevřené a transparentní politiky za rozsáhlého využití konzultačních mechanismů na všech úrovních
- zjednodušení a konsolidace všech relevantních (evropských i národních) právních norem v oblasti finančních služeb
- sblížení standardů a praktik dozorových orgánů při respektování politické odpovědnosti a současného institucionálního rámce
- spolupráce s členskými státy s cílem zlepšit transpozici evropských právních norem a zajistit konzistentní implementaci
- hodnocení, zda stávající směrnice a nařízení přinášejí očekávané ekonomické přínosy a zrušení těch opatření, která tento test nesplní
- zajištění správné implementace a vynucení, pokud bude nutné prostřednictvím řízení pro porušení Smlouvy postaveném na stávající legislativě a precedenčnímu právu

Otázka č.3: Souhlasíte s výše uvedenými prioritami identifikovanými Evropskou komisí?

Otázka č.4: Která další opatření by měla být podniknuta s cílem podpořit konzistentní aplikaci a vynuovení evropské legislativy?

Konsolidace legislativy v oblasti finančních služeb na léta 2005-2010

Tato část dokumentu se především zaměřuje na dokončení stávajících opatření v rámci Akčního plánu finančních služeb. Hlavní prioritou následujících 12 měsíců je dokončení právních norem, které jsou v současné době ve fázi negociace v Evropském parlamentu a Radě EU a klíčových předpisů projednávaných v současnosti v Evropské komisi. Těmi jsou pravděpodobně Směrnice o vypořádání a zúčtování, Nový rámec pro solventnost pojišťoven a Nový rámec pro platební služby. Příprava těchto návrhů je podmíněna komplexní dopadovou studií a rozsáhlým konzultačním procesem. Evropská komise podnikne kroky pouze v případě, že tyto přinesou přesvědčivé ekonomické přínosy firmám, trhu a spotřebitelům. V současné době se Evropská komise zaměřuje na činnost ratingových agentur a finančních analytiků. V tuto chvíli je zcela jasné, že Evropská komise nenavrhne žádná prováděcí opatření ke směrnici o nabídkách převzetí. V oblasti Haagské konvence připraví Evropská komise do konce letošního roku právní vyhodnocení nedávno vyjádřených obav některých členských států a poté rozhodne o tom, zda budou nutné změny obsahu nedávno podepsané Haagské konvence.

Evropská komise dále považuje za důležitý efektivní a účinný rámec dozoru nad finančními společnostmi, neboť v souvislosti s větší integrací finančního trhu roste riziko přeshraničního dopadu potenciální krize. Výzvy v této oblasti by se podle Evropské komise měly řešit evolučně a zdola.

Hnacím motorem konsolidace sektoru finančních služeb by měl být trh. Zároveň je však nutné finanční zdraví a stabilita evropského finančního systému. Evropská komise nedávno ve své předběžné zprávě identifikovala několik překážek přeshraničních fúzí a akvizicí. Zrušení nebo alespoň omezení těchto překážek posílí podle Evropské komise konkurenční prostředí finančního sektoru a potažmo celého hospodářství Evropské unie.

Evropská komise bude pečlivě sledovat kandidátské státy Evropské unie při plnění svých závazků v oblasti finančních služeb. Dále se zasadí za zvýšení vlivu Evropské unie v celosvětovém měřítku a zajištění konkurenceschopnosti evropského finančního sektoru v globálním prostředí. Evropská komise se bude v příštích 5 letech snažit o prohloubení spolupráce s ostatními státy, jako např. Japonskem a pokud možno i s Indií.

Otázka č.5: Souhlasíte s výše uvedenými opatřeními, u kterých by Evropská komise neměla podniknout žádné další kroky nebo zda existují další konkrétní oblasti, u kterých Evropská komise nemá navrhopat opatření, o kterých se v současné době diskutuje nebo zda existují opatření, o kterých by měla Evropská komise přestat uvažovat?

Otázka č. 6: Zhodnoťte zda stávající evropský regulatorní a dozorový rámec je postačující pro řešení budoucích výzev dozorovému systému. Kde vidíte současné mezery a jak nejučinněji je možné se s nimi vypořádat?

Otázka č.7: Jaké cíle, sektory finančního trhu a prioritní oblasti by měla Evropská komise pokrýt v rámci globálního regulatorního dialogu a spolupráce?

Pravděpodobné a cílené nové iniciativy

V souvislosti s názory všech zainteresovaných stran v průběhu dvouletého konzultačního procesu Evropská komise identifikovala dvě oblasti, které by mohly být přínosem pro evropskou ekonomiku. Jde o oblast správy aktiv a poskytování retailových finančních služeb. Trhy retailových finančních služeb zůstávají v rámci Evropské unie velmi roztržštěny a zasluhují hlubší pozornost Evropské komise. Jednou z úloh Evropské komise je usnadnit poskytování retailových finančních služeb v rámci Evropské unie. Ačkoliv se zdá, že přístup vytvoření celoevropského pasu pro firmy a spotřebitele je v této chvíli nejvýhodnější, zároveň započala diskuse kolem možnosti využívat alternativní režim, tzv. „26. režim“, pro ty firmy a spotřebitele, jež chtějí být aktivnější ve svých přeshraničních aktivitách. Výhody tohoto alternativního režimu je nutné ještě ověřit a dosažení dohody o volitelných evropských standardech upravených jen pro některé produkty považuje Evropská komise za obtížné. Evropská komise nicméně bere na vědomí současnou diskusi a bude danou oblast dále analyzovat prostřednictvím studie proveditelnosti např. v oblasti jednoduchých pojišťovacích a spořicíh produktů. Evropská komise v této souvislosti navrhuje zřízení Diskusních skupin pro jednotlivé retailové produkty, které by byly složeny z expertů reprezentujících zájmy trhu i spotřebitelů a jejichž úkolem by bylo identifikovat překážky a navrhnout možná řešení. Jednou z takových uvažovaných oblastí je oblast hypotečních úvěrů, kde by hlubší integrace mohla být prospěšná. Na základě závěrů expertních skupin a názorů vyjádřených ve veřejných konzultacích by podle Evropské komise měly být dále zváženy následující oblasti:

- kodifikace a možné zjednodušení stávajících pravidel pro poskytování informací
- zprostředkování finančních služeb, zejména umožnění přeshraničního poskytování služeb dobře erudovanými a hodnověrnými zprostředkovateli při plné transparentnosti poplatků a vztahu k poskytovatelům finančních služeb
- bankovní účty, konkrétně problematika překážek přeshraničního otevírání bankovních účtů, jakož i jejich vedení, převoditelnost, přenositelnost a rušení

Otázka č.8: Souhlasíte s výše uvedenými nově identifikovanými oblastmi priorit Evropské komise?

Otázka č.9: Jaké vidíte výhody či nevýhody různých modelů přeshraničního poskytování služeb a zda existuje „obchodní případ“ pro rozvoj alternativního tzv. 26. režimu, popř. u kterých produktů by byl tento model přínosem?

Otázka č.10: Jakým způsobem umožnit spotřebitelům lépe porozumět nabízeným produktům a zda by to mělo znamenat profesionálnější a nezávislejší poradenství, lepší úroveň vzdělanosti a posilování finanční gramotnosti?

Otázka č. 11: Souhlasíte s výše uvedeným seznamem retailových produktů, popř. navrhněte jiné oblasti, u kterých by další kroky na evropské úrovni byly přínosem pro Evropskou unii?